

Sygn. akt II AKz 159/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO del. Robert Pelewicz

Protokolant: sekr. sąd. Dariusz Kubat

po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez J. K. skazanego z art. 263 § 2 k.k. i inne, na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z 8 lutego 2022 r., sygn. akt III K 230/18, w przedmiocie ustalenia wysokości kosztów postępowania kasacyjnego,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. i art. 527 § 2 k.p.k.

postanawia

- 1) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;
- 2) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokat E. K. kwotę 480 (czteryście osiemdziesiąt) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;
- 3) zwolnić skazanego J. K. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Postanowieniem 23 listopada 2021 roku, sygn. akt IV KK 445/21, Sąd Najwyższy oddalił, jako oczywiście bezzasadną, kasację wniesioną przez obrońcę z urzędu skazanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 17 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKa 4/20, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z 29 października 2019 r., sygn. akt III K 230/18, równocześnie obciążając skazanego J. K. kosztami postępowania kasacyjnego. Równocześnie Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa opłatę w kwocie 738 zł w tym 23 % VAT na rzecz adw. E. K. za sporządzenie i wniesienie kasacji.

Postanowieniem z 8 lutego 2022 r., sygn. akt III K 230/18, Sąd Okręgowy w Krakowie ustalił koszty postępowania kasacyjnego obciążające skazanego J. K. na mocy punktu 1 zdanie drugie postanowienia Sądu Najwyższego z 23 listopada 2021 r., sygn. akt IV KK 445/21, na kwotę 1.508,00 zł, gdyż Sąd Najwyższy nie skorzystał z możliwości zwolnienia skazanego od obowiązku uiszczenia kosztów postępowania kasacyjnego (w całości lub w części), w całości obciążając tymi kosztami skazanego, a to oznacza, że „Sąd Okręgowy nie mógł zatem postąpić inaczej, niż obliczyć koszty postępowania kasacyjnego w sposób wskazany powyżej.” (s. 3). Jednocześnie Sąd Okręgowy wskazał, że jego zadaniem było ustalenie wysokości kosztów postępowania kasacyjnego, na które złożyły się:

- 20 zł ryczałtu za doręczenia wezwań i innych pism (§ 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym – Dz.U.2013.663);
- 738 zł zasądzonego przez Sąd Najwyższy wynagrodzenia dla obrońcy z urzędu skazanego adw. E. K. za sporządzenie i wniesienie kasacji;
- 750 zł opłaty od kasacji (§1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2003 roku w sprawie wysokości opłaty od kasacji w sprawach karnych – Dz.U.2003.97.886.).

Z postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie nie zgodził się skazany J. K., który w pisemnym zażaleniu nie kwestionował stanowiska zaprezentowanego w zaskarżonym postanowieniu, co do wysokości ustalonych kosztów postępowania kasacyjnego, ale domagał się zwolnienia go od tych kosztów (argumentum z art. 118 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.), gdyż przebywając w zakładzie karnym i odbywając karę pozbawienia wolności, nie ma możliwości osiągnięcia jakichkolwiek dochodów pozwalających na realizację zobowiązania finansowego (zapłatę kosztów postępowania kasacyjnego) wynikającego z decyzji procesowych Sądu Najwyższego i Sądu Okręgowego w Krakowie.

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje:

Zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wymaga przypomnienia skazanemu, że kwestia ustawowego zwolnienia od uiszczenia opłaty kasacyjnej została całościowo uregulowana w art. 527 k.p.k., i jest to jednocześnie uregulowanie odrębne od tego, które ma zastosowanie w postępowaniu instancyjnym. Wymieniony przepis określa jedynie dwie kategorie osób zwolnionych od uiszczenia opłaty sądowej od kasacji. Pierwsza kategoria to zwolnienie na podstawie art. 527 § 3 k.p.k. o charakterze bezwzględny, które obejmuje jedynie żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową lub pełniących służbę wojskową w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego. Do drugiej kategorii, należą osoby pozbawione wolności, których zwolnienie na podstawie art. 527 § 2 k.p.k. od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od kasacji ma jednak charakter względny, gdyż w wypadku pozostawienia bez rozpoznania albo oddalenia wniesionej kasacji opłatę tę zasądza się od strony wnoszącej kasację. Żadnych innych ustawowych zwolnień od obowiązku uiszczenia tej opłaty polska procedura karna nie przewiduje.

W konsekwencji Sąd Najwyższy może, w realiach konkretnej sprawy, skorzystać z unormowania art. 624 § 1 k.p.k. i zwolnić stronę od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, w tym od obowiązku uiszczenia kwoty opłaty sądowej od kasacji (art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 616 k.p.k.). Zwolnienie strony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego może mieć miejsce wówczas, gdy Sąd Najwyższy uzna, że w realiach konkretnej sprawy, ich uiszczenie byłoby dla strony zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość uzyskiwanych dochodów, jak również wtedy gdy przemawiają za tym względy słuszności. Jak słusznie jednak zauważył Sąd Okręgowy w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia: „Sąd Najwyższy nie skorzystał z możliwości zwolnienia skazanego od obowiązku uiszczenia kosztów postępowania kasacyjnego (w całości lub w części) – w całości obciążając tymi kosztami skazanego – Sąd Okręgowy nie mógł zatem postąpić inaczej, niż obliczyć koszty postępowania kasacyjnego w sposób wskazany powyżej.” (s. 2). Nie budzi więc wątpliwości, że zadaniem Sądu Okręgowego w Krakowie było wyłącznie ustalenie wysokości kosztów postępowania kasacyjnego – tak jak uczynił to w zaskarżonym postanowieniu.

Na zakończenie wymaga podkreślenia, że wbrew zarzutom przedstawionym w zażaleniu – mając na względzie treść art. 118 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. - Sąd Okręgowy w Krakowie nie naruszył ani przepisów postępowania mających wpływ na wydane rozstrzygnięcie, ani nie dokonał błędnej oceny ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia.

Natomiast w odpowiedzi na wniosek skazanego „o wyrażenie zgody przez Sąd na umorzenie kosztów postępowania kasacyjnego” (s. 2 zażalenia), trzeba wskazać, że podstawową przesłanką pozytywną warunkującą możliwość wszczęcia i prowadzenia postępowania wykonawczego jest wykonalność orzeczenia (art. 9 k.k.w.). Jeżeli więc orzeczenie nie stało się jeszcze wykonalne lub utraciło walor wykonalności, wszczęte uprzednio postępowanie wykonawcze jako całość podlegałoby obligatoryjnemu umorzeniu (art. 15 § 1 k.k.w.). Umorzeniu podlegałoby też postępowanie incydentalne zainicjowane np. wnioskiem skazanego o umorzenie postępowania wykonawczego w zakresie kosztów postępowania kasacyjnego, jeśli w chwili rozpoznawania wniosku postanowienie określające wysokość tych kosztów nie jest prawomocne. Nie ulega bowiem wątpliwości w świetle treści art. 15 § 1 k.k.w., że sąd umarza postępowanie wykonawcze w przypadku zaistnienia okoliczności wyłączającej to postępowanie, przy czym sąd penitencjarny na

podstawie tegoż przepisu uprawniony jest do umorzenia prowadzonego postępowania incydentalnego, także w przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego.

Przy czym skarżący powinien pamiętać, że przy odkodowywaniu pojęcia „inne przyczyny” wyłączające postępowanie wykonawcze, należy pamiętać o istnieniu art. 1 § 2 k.k.w., który nakazuje odpowiednie stosowanie w postępowaniu wykonawczym przepisów Kodeksu postępowania karnego, ale tylko w kwestiach nieuregulowanych w Kodeksie karnym wykonawczym. Taką nieuregulowaną kwestią są wspomniane „inne przyczyny”. Odpowiedzi na pytania o te przyczyny można poszukiwać m.in. w odpowiednim stosowaniu w postępowaniu wykonawczym art. 17 k.p.k., ale w takim tylko zakresie, jaki nie jest unormowany w art. 15 § 1 k.k.w. i jakiemu nie stoi na przeszkodzie specyfika postępowania wykonawczego.

Ponieważ skazany J. K. nie pracuje zarobkowo, co uniemożliwia mu uzyskiwanie dochodów, Sąd Apelacyjny uznał, iż uiszczenie przez niego wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe. Dlatego też, na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił go od ich zapłaty. Przy czym rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Apelacyjnym uzasadnia treść § 13 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 z dnia 2015.11.05., ze zm.).

W tych warunkach Sąd Apelacyjny orzekł jak w dyspozytywnej części postanowienia.